

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Туристичного, готельного та ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бізнес-планування у туризмі

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Туризмознавство
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 242 Туризм
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
Туристичного, готельного та
ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

Протокол №1 від 01.09.2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Бізнес-планування у туризмі Вибіркова частина Цикл професійної підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Корнієнко О.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри ТГРБ
Контактна інформація викладача	7698403, телефон викладача, 665390688 E-mail викладача korniienko.o.n@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/node/7904 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/
Обсяг дисципліни	Кількість годин - 120, кредитів - 4 кредити ЕКТС, розподіл годин: лекції - 14, практичні - 28, самостійна робота - 78, індивідуальні заняття - 4, вид контролю - залік
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити навчальної дисципліни.	
<p>Дисципліни: Економіка туризму. Фінанси та кредити в туризмі. Бухгалтерський облік і аудит в туристичній діяльності.</p> <p>Теми: Показники розвитку туризму. Інвестиційна діяльність в туризмі. Фінансова звітність та її значення. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості туристичного підприємства.</p>	
Постреквізити навчальної дисципліни:	
<p>Здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Бізнес-планування у туризмі» є обов'язковими для таких складових подальшого навчання:</p> <p>- Ціноутворення в туризмі, Управління персоналом туристичного підприємства.</p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Розвиток туризму в сучасних умовах функціонування ринку послуг має певні особливості, які зумовлюють потребу у оновлених підходах до організації та планування бізнесу. При організації туризму необхідно провести аналіз стану рівня розвитку сфери туризму в визначених регіонах. З цієї ціллю необхідно вивчити статистичну інформацію, умови діяльності об'єктів, а потім скласти бізнес-план.</p>	
Загальні компетенції:	
<ul style="list-style-type: none"> – Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел – Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми 	
Спеціальні компетенції:	
<ul style="list-style-type: none"> – Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. – Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу – Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем. 	
Результати навчання:	
<ul style="list-style-type: none"> – Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися. – Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері – Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання 	
4. Мета вивчення навчальної дисципліни	

формування системи теоретичних знань та прикладних вмій і навичок щодо методологічного апарату бізнес планування у туризмі, а також формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань спрямованих на дослідження методики планування діяльності організацій і складання бізнес-планів, розробки комплексного підходу до бізнес-планування у туристичній сфері

5. Завдання вивчення дисципліни

Методичні – обґрунтування доцільності й обов'язковості використання бізнеспланів як надійного фінансово-економічного інструменту розвитку й підвищення ефективності підприємств туристичного бізнесу.

Пізнавальні – визначення сутності, цілей та завдань бізнес-планування як особливої форми діяльності туристичних підприємств.

Практичні – ознайомлення з найчастіше застосовуваними на практиці господарювання підприємств туристичного бізнесу методами складання окремих розділів бізнес-плану.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування діяльності туристичних підприємств

Тема 1. Бізнеспланування як особлива форма діяльності підприємств туристичного бізнесу

Зміст процесу бізнес-планування. Планування – основна функція системи управління. Методика та методологія бізнес-планування. Продукт планування – проект. Соціальні проекти, організаційні проекти та інвестиційні проекти. Етапи бізнес-планування його завдання. Бізнес-планування та успіх туристичного підприємства. Практичні завдання впровадження бізнес-планування на туристичному підприємстві.

Тема 2. Методологічні основи бізнес-планування діяльності підприємств туристичного бізнесу.

Методологічні рівні наукового дослідження. Методика та методологія наукового дослідження. Методи, прийоми, техніка та процедури наукового дослідження. Різні типи підходів для забезпечення кінцевої мети туристичного підприємства. Спеціальні методи планування та їх суть.

Тема 3. Систематизація основних видів планування діяльності підприємств туристичного бізнесу.

Вибір орієнтації планування. Реактивізм. Інактивізм. Преактивізм. Інтерактивізм. Основні принципи інтерактивного планування. Здійснення класифікації видів планування. Виділення об'єктів планування на туристичних підприємствах. Типізація планування залежно від обраного об'єкта: нормативне, стратегічне, тактичне та операційне. Побудова трьох підсистем планування діяльності туристичних підприємств. Розподіл виручки туристичного підприємства. Конкурентна карта ринку туристичного підприємства. Туристичний продукт. Ознаки туристичного продукту.

Змістовий модуль 2. Розробка бізнес-плану туристичного підприємства

Тема 4. Маркетинговий план діяльності туристичних установ.

Завдання операційного (виробничого) плану послуг туристичного підприємства. Складові виробничого плану: обсягу послуг, які будуть вироблятися в підприємстві туристичної індустрії. Дослідження зовнішнього середовища туристичного підприємства. Планування внутрішнього середовища діяльності туристичного підприємства. Види маркетингових стратегій. Товарна політика. Конкурентоздатність туристичного продукту. Життєвий цикл товару чи послуги та стратегії для кожного етапу. Асортиментна політика. Вибір цінової стратегії підприємства. Особливості та функції ціни на туристичні послуги. Стратегії ціноутворення туристичних послуг. Залежність ціни від типу ринку. Попит і ціна. Планування маркетингової комунікаційної системи туристичної фірми. Аналіз переваг кожного елемента комунікаційної системи. Особливості реклами в туризмі.

Тема 5. Виробничий план діяльності підприємства туристичного бізнесу.

Цілі та етапи розробки організаційно-юридичного плану. Обґрунтування вибору юридичної форми організації туристичного бізнесу. Зміст основних розділів організаційно-юридичного

плану. Основні фонди підприємств туристичної індустрії. Оборотні фонди та оборотні засоби туристичного підприємства. Організаційна схема управління. Кадрова політика та стратегія.

Тема 6. Фінансовий план.

Фінансовий план – ключовий розділ бізнес-плану. Мета розробки фінансового плану туристичного підприємства. Основні підрозділи фінансового плану. План доходів і видатків (план прибутків та збитків), послідовність складання. Показники плану доходів і видатків. План грошових надходжень і виплат (план руху готівки), порядок складання. Плановий баланс, складові частини: активи, пасиви, власний капітал. Вимоги до складання планового балансу для бізнес-плану. Аналіз чутливості – оцінка достовірності висновків отриманих в результаті розробки бізнес-плану. Розрахунок точки беззбиткової діяльності. Строк окупності. Критерії оцінки проекту. Економічна оцінка (ефективність інвестицій). Коефіцієнти фінансової оцінки. Особливості фінансових відносин туризму. Планування ключових фінансових показників. Планування продуктивності, мотивації та оплати праці. Планування видатків на підприємстві. Оцінка ефективності проекту в умовах невизначеності. Поняття підприємницького ризику. Види ризиків підприємств туристичного бізнесу. Концепція управління ризиками. Страхування ризиків.

Тема 7. Бізнес-план як кінцевий продукт планування.

Мета складання бізнес плану та сфери його застосування. Вимоги до написання бізнес-плану підприємства туристичного підприємства. Оформлення бізнес-плану: титульний аркуш, виконавче резюме, зміст, додатки. Цілі та завдання презентації бізнес-плану підприємства готельного та ресторанного господарства. Організація проведення презентації бізнесплану: характеристика підприємства туристичного бізнесу, його послуг та продукції; маркетингова, виробнича та фінансова стратегія підприємства; власники підприємства; календар повернення інвестованих коштів. Внутрішня ставка дохідності. Індекс рентабельності. Термін окупності. Оцінка комерційної та бюджетної ефективності проекту. Методи аналізу та оцінки інвестицій. Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану: попереднє ознайомлення учасників презентації з бізнес-планом; використання наочних матеріалів; встановлення контактів з учасниками презентації.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Бізнеспланування як особлива форма діяльності підприємств туристичного бізнесу	Лекція	2
1, 2	Бізнеспланування як особлива форма діяльності підприємств туристичного бізнесу	практичне	4
3	Методологічні основи бізнес-планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	Лекція	2
3,4	Методологічні основи бізнес-планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	практичне	4
5	Систематизація основних видів планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	Лекція	2
5, 6	Систематизація основних видів планування діяльності підприємств туристичного бізнесу	практичне	4
7	Маркетинговий план діяльності туристичних установ	Лекція	2
7,8	Маркетинговий план діяльності туристичних установ	практичне	4
9	Виробничий план діяльності підприємства туристичного бізнесу	Лекція	2
9, 10	Виробничий план діяльності підприємства туристичного бізнесу	практичне	4
11	Фінансовий план.	Лекція	2
11, 12	Фінансовий план.	практичне	4
13	Бізнес-план як кінцевий продукт планування	Лекція	2

13, 14	Бізнес-план як кінцевий продукт планування	Практичне рк	4
15	Підсумковий модульний контроль	пк залік	2

8. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача.
2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу.
3. Систематична підготовка до семінарських занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань).
4. Самостійна підготовка до модульного контролю та заліку.

У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. Обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання, а також визначення ключових понять і термінів. У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує:

- опитування студентів під час семінарських занять, перевірку робочих конспектів;
- залучення студентів до дискусії з теми семінарського заняття з наступною оцінкою ініціативи та здатності до аналізу дискусійних питань;
- проведення поточних контрольних робіт, тестування та модульного контролю.

Самостійна робота студентів передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до заліку, студентам рекомендується звертатись до першоджерел (міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, законів, наказів, інструкцій міністерств та інших нормативно-правових документів) і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми, наводяться та аналізуються нормативно-правові акти.

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/node/7904> (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 803 152 565 (один раз на 2 тижні);
- листування за допомогою електронної пошти korniienko.o.n@gmail.com (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або смс у сервісі Viber (за графіком консультацій викладача); спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FХ, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на

лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ.

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Зведена таблиця набору балів за семестр

Зведена таблиця набору балів за семестр

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Лекції	9 (3 лекції*3 бали)	Лекції	12 (4 лекції*3 бали)
Практичні	30 (3 *10 бали)	Практичні	40 (4 *10 бали)
Самостійна робота/ІДЗ	41	Самостійна робота/ІДЗ	28
Контрольна робота	20	Контрольна робота	20
Всього	100	Всього	100

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на залік і скласти усно мінімум 2 питання за переліком та виконати тести.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ НА ЗАЛІКУ:

1. Два питання потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 30 балів за кожне питання).

30-27 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.

26-23 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

22-18 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

17-0 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

2. Правильна відповідь на **4 тестових питання** оцінюється в **10 балів** кожна.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про **ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни** на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від

0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
85-89	B		дуже добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E		достатньо - Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно – Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1-34	F	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно – Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

10. Політика курсу

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на

розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень. Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Національного університету «Запорізька політехніка», Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Національного університету «Запорізька політехніка». Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- системно і регулярно працювати з навчальною і науковою літературою;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи;
- відключити мобільний телефон під час занять;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті «Запорізька політехніка».

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття ступеня бакалавр. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 балів за даним курсом. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (у новій редакції)».